

RAHANDUSMINISTEERIUM

Euroopa Liidu pikaajaline eelarve aastateks 2028 - 2034

Euroopa Komisjoni ettepanek

Meelis Meigas

Tallinnas, 15.10.2025

Läbirääkimiste korraldus

- EL pikaajalise eelarve pakett
 - Mitmeaastase finantsraamistiku määrus
 - EL Nõukogu ja Euroopa Parlamendi ühine otsus
 - EL Nõukogu omavahendite otsus
 - vajalik Euroopa Parlamendi nõusolekut ja riikide parlamentide nõusolekut, kus see on riigisiselt nõutud
 - Tulemusraamistiku määrus
 - Fondimäärused ehk rahastamisprogrammid
- Euroopa Ülemkogu poliitiline otsus läbirääkimiste alusdokumendi põhjal
 - Eelarve suurus ja ülesehitus
 - Omavahendite ülemmäär
 - Poliitikate vaheline rahajaotus
 - Laenamise võimalused
 - Jaotusvõti
 - Kindlasummalised sissemaksete vähendused
 - Eelarve tuluallikad

Arukam, sihipärasem, suurem eelarve

- Mahult suurem: 1,98 triljonit eurot (1,26% ELi RKTst)
- Arukalt korraldatud: tulemustele suunatud, lihtsam kasusaajatele, paindlikum
- Täpsemalt sihitud prioriteetidele: keskendub EL eesmärkidele
- Taasterahastu NGEU võla tagasimakseteks kulub 0,11% RKTst ehk 168 mld
- Kasutatav eelarvemaht suureneb 1,13%-lt 1,15%-le RKTst

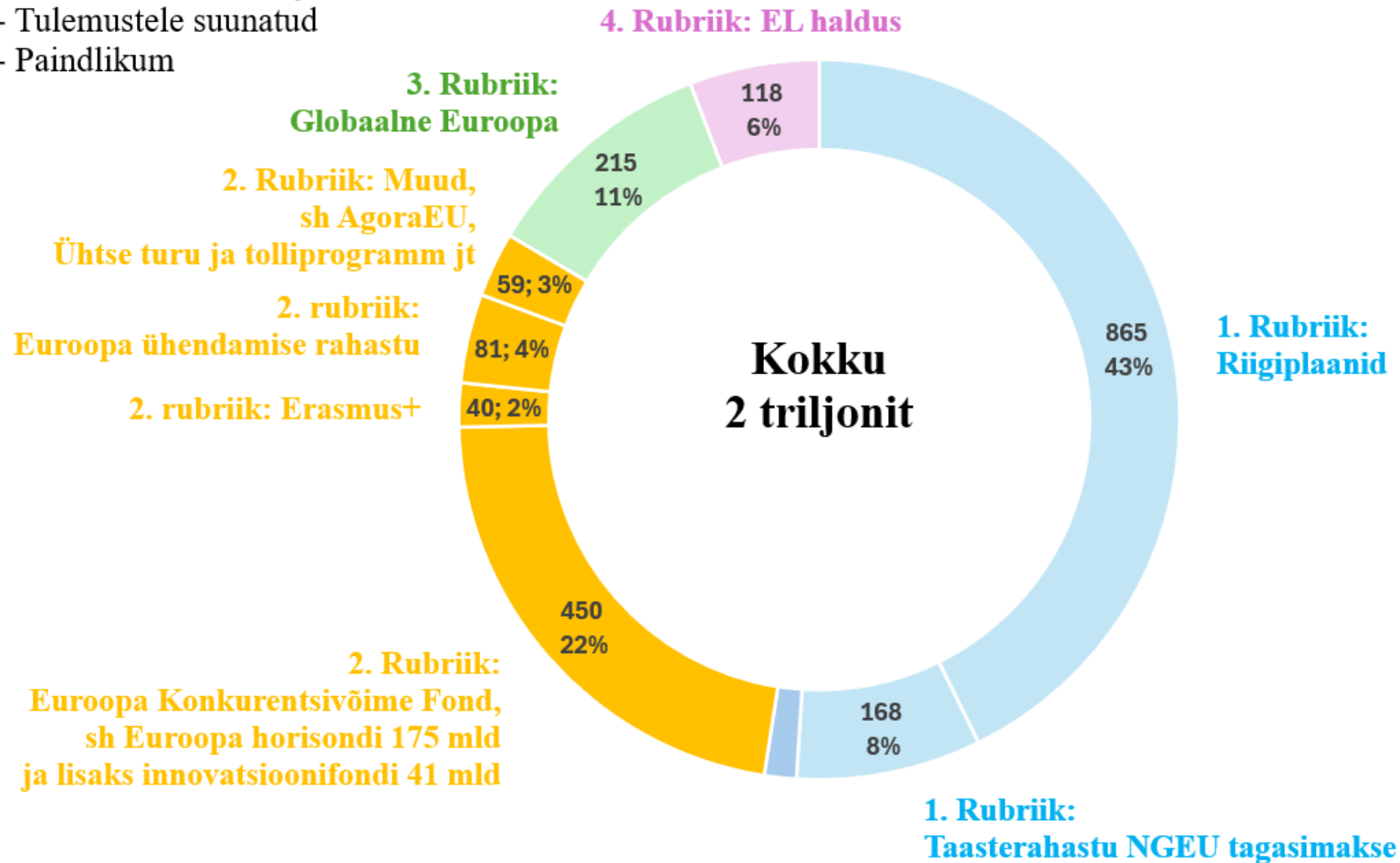
+ *Kriisimehhanism 0,25% RKTst - 350 mld*

Uus ELi eelarve

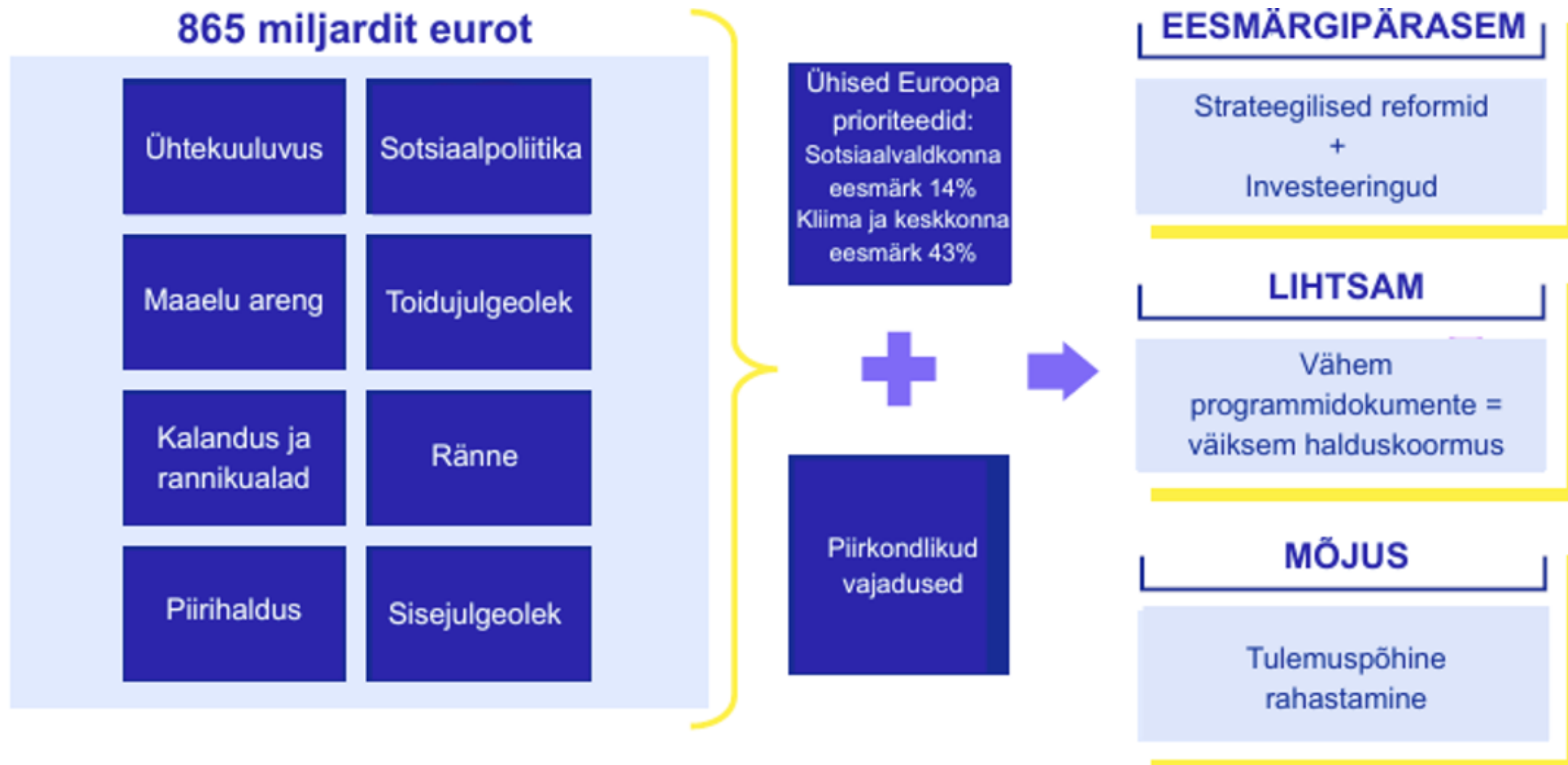
- Eelarve on poliitikapõhine
 - Prioriteetideks on konkurentsivõime, julgeolek, süsinikdioksiidi heitkoguste vähendamine, kestlikkus ning majanduslik, sotsiaalne ja territoriaalne ühtekuuluvus
 - Programmid moodustavad sidusa terviku ja toimivad üheskoos
- Senise 7 rubriigi asemel on 4 rubriiki
 1. Rubriik: Majanduslik, sotsiaalne ja territoriaalne ühtekuuluvus, põllumajandus, maaeluareng, merendus, jõukus ja julgeolek - 1 triljon eurot
 2. Rubriik: Konkurentsivõime, jõukus ja julgeolek - 589 mld
 3. Rubriik: Globaalne Euroopa - 215 mld
 4. Haldus - 118 mld

Rubriikide programmide mahud (mld €)

- 54 programmist 16 programmi
- Lihtsam toetuste saajatele
- Tulemustele suunatud
- Paindlikum

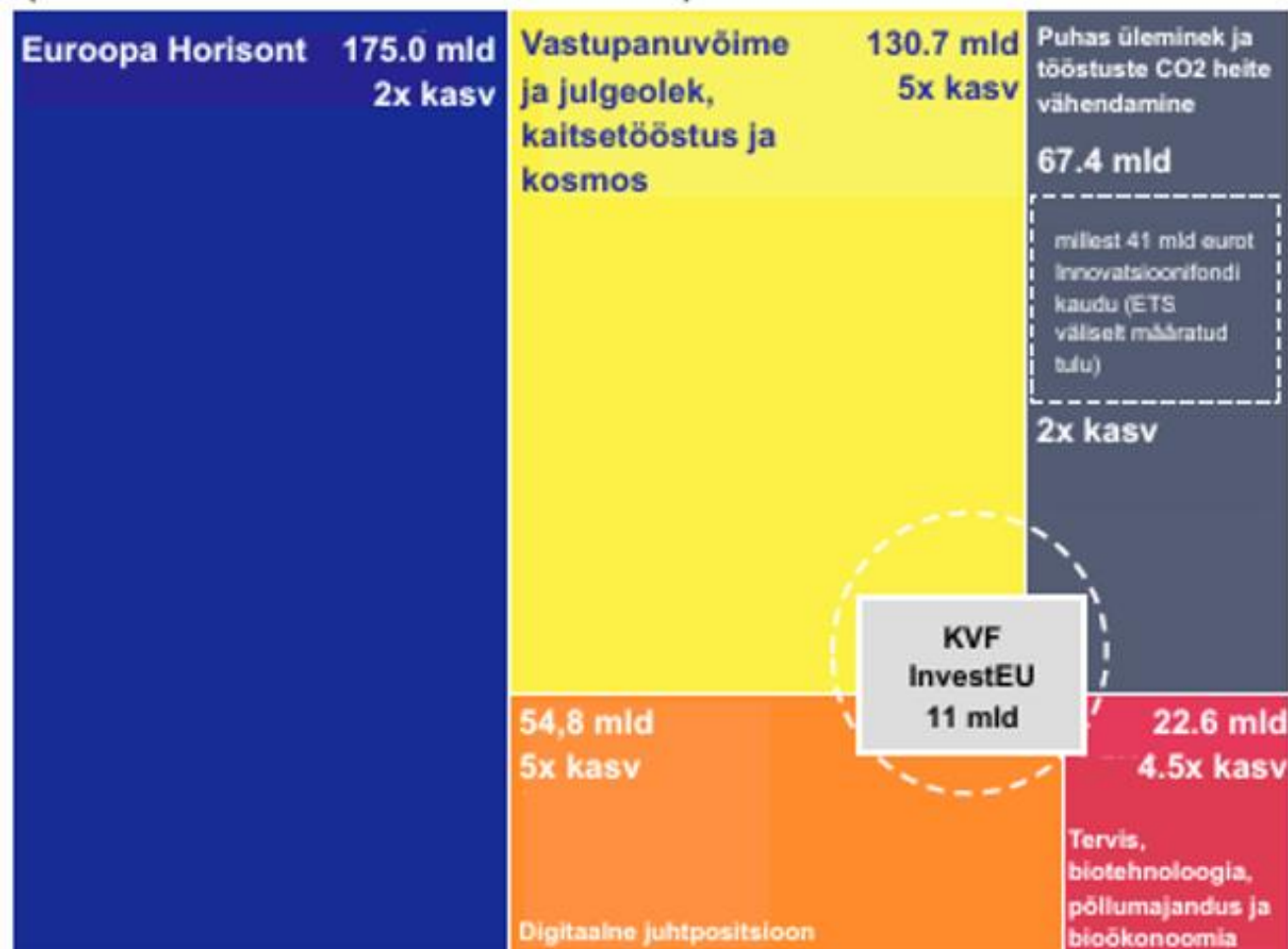

Riiklikud ja regionaalsed partnerluskavad

Euroopa Konkurentsivõime Fond (sh Euroopa horisont)

451 miljardi euro suurune toetus innovatsiooni edendamiseks
(sh Innovatsioonifond - **41 mld**)

EESMÄRGIPÄRASEM

Suunatud ELi tööstuslikele ja tehnoloogilistele prioriteetidele

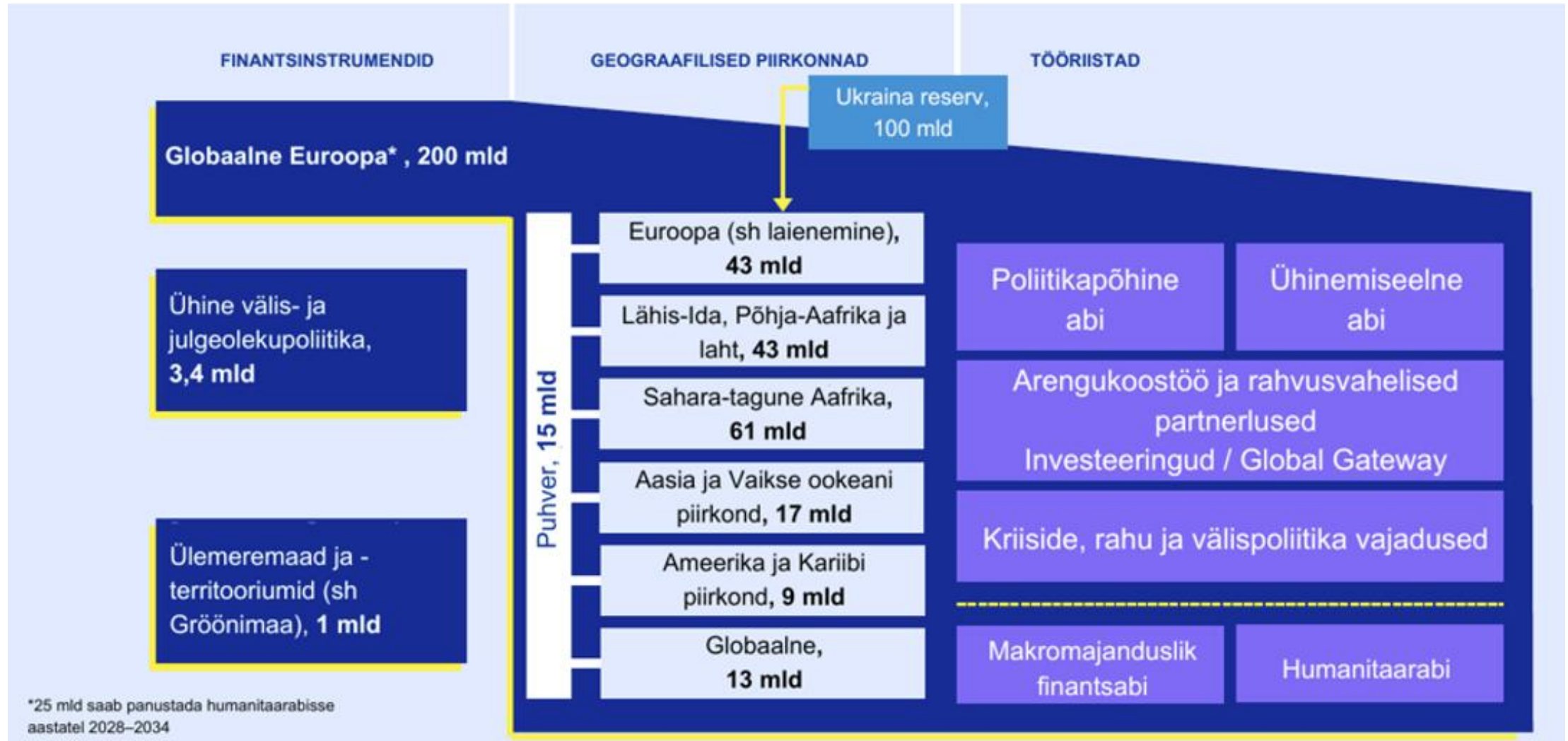
LIHTSAM

Ühtne raamistik
Ühine portaal
Ühtsed reeglid projekti elluvijatele

MÕJUS

Toetus alates teadusuuringutest kuni laienemiseni
Erasektori vahendite kasutamine koos suurema finantsvõimendusega ELi eelarvele (KVF InvestEU instrument)

Globaalne Euroopa

Euroopa kaitsekoostöö liit

Euroopa Konkurentsivõime Fond

Kerksus ja
julgeolek,
kaitsetööstus
ja kosmose-
valdkond

Riiklikud ja piirkondlikud partnerlused

Vabatahtlik
võimalus
kasutada riigi
vahendeid
kohaliku
kaitsetööstuse
ja sõjaväelise
liikuvuse
toetuseks

Euroopa ühendamise rahastu

Sõjaväeline
liikuvus

Euroopa Rahutagamis- rahastu

ELi toetused Eestile

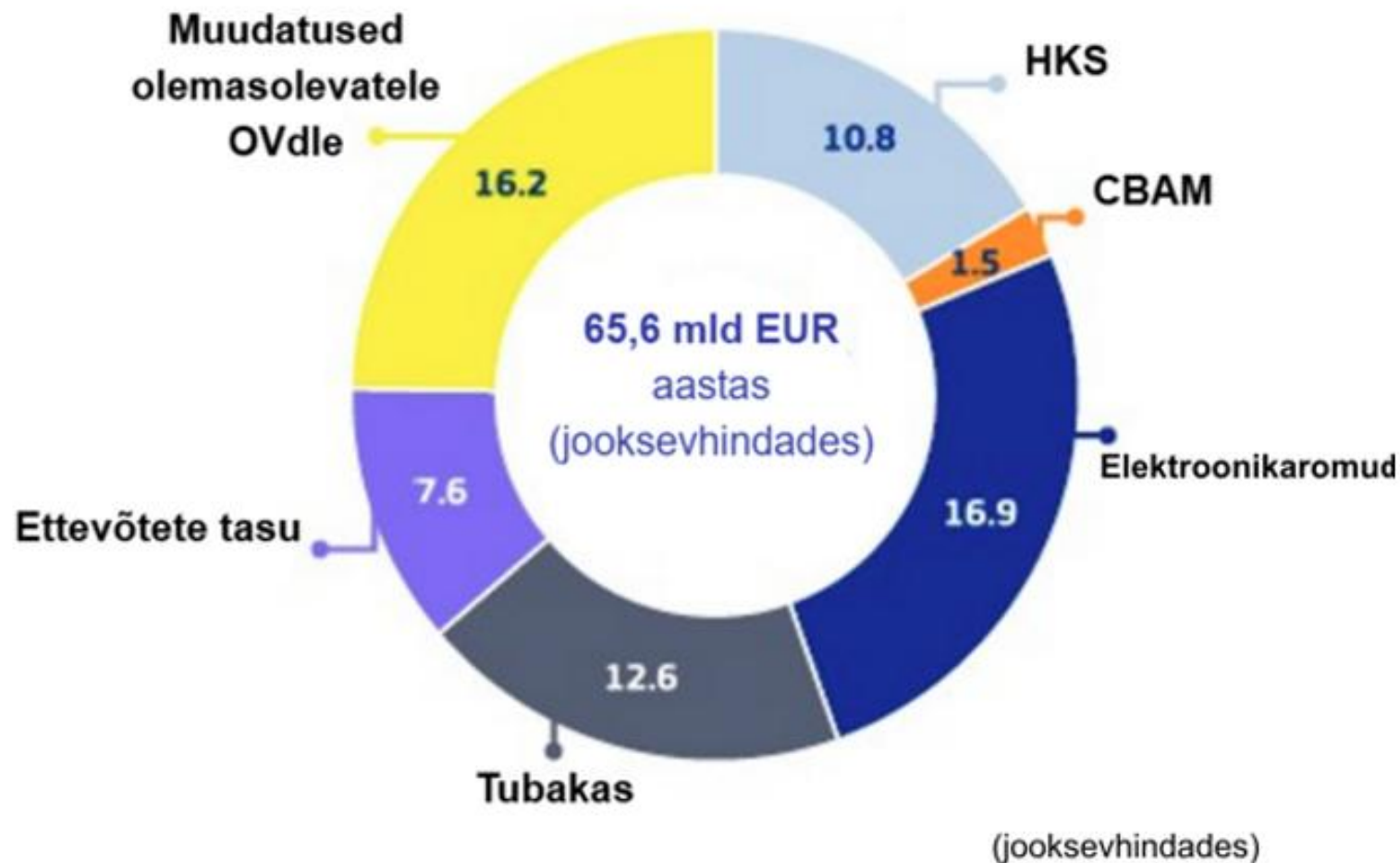
- Eesti riigiplaani maht on 6,5 mld eurot
 - 5,53 mld eurot on ühtekuuluvus- ja põllumajanduspoliitika
 - sama palju kui praegu
 - 0,81 mld on sisejulgeoleku rahastamiseks - 10x rohkem
 - 0,143 mld on Sotsiaalne Kliimafond
 - hoonete ja transpordi heitkogustega kauplemise tulust
- Riigiplaan on 1 mld eurot suurem kui perioodil 2021-2027
- Põllumajandustootjate otsetoetused ei suurene - *ca* 300 mld eurot, kuid EL riigiplaani eelarve jaotusvõtmes on põllumajanduse jõukust arvestatud
- Idapiiri riikide täiendav rahastus ainult sisejulgeoleku osas, kuid mitte sotsiaalmajanduslike negatiivsete mõjudega toimetulekuks

Eesti jaoks oluliste valdkondade eelarvemahud

- Kaitsetööstuse ja kosmosevaldkonna eelarve suureneb 5x - 130 mld eurot
- Ukraina reserv 100 mld eurot (üle EL eelarve ülemmäära)
- Euroopa ühendamise rahastu suureneb 2,4x - 81 mld
 - Sõjaväeline liikuvus selles suureneb 10x - 17 mld
 - Transpordivaldkonna investeeringute ja energiavaldkonna ühishuviprojektide EL toetusmäär on Eestile 75% (tavamäär 50%)

EL Nõukogu omavahendite otsus

- **RKT-põhine sissemakse jääb stabiilseks** võrreldes 2027. aastaga
- **Uute omavahendite kasutuselevõtt**
 - HKS, CBAM, elektroonikaromud, tubakaaktsiis ja suurettevõtete tasu
- **Muudatused olemasolevate omavahenditele**
 - plastpakendijäätmete sissenõudmismäär 0,8 eur/kg → 1 eur/kg
 - tollimaksude kogumiskulud 25%-lt 10%-le
 - kaotatakse 150 eur suurune de minimis
 - e-kaubanduse käitlustasu
- **Käibemaksubaasi ülempiir** kaotatakse ära
- **Ringlusse võtmata plastpakendijäätmetel põhineva omavahendi ja RKT-põhise sissemakse** kindlasummalised vähendused kaotatakse ära

Eesti seisukoht ja esialgne hinnang

- *Uued ELi eelarve tuluallikaid peaksid omama lisaväärtust võrreldes RKT põhise sissemaksega ja ei suurenda vähem jõukate riikide koormust ebaproportsionaalselt võrreldes jõukamate riikidega.*
- Valitsuse seisukohad 2023. aasta uute omavahendite ettepanekute kohta:
 - Ei toeta heitkogustega kauplemise tulust 30% ELi eelarvesse suunamist
 - Toetame piiril kohaldatava CO2 kohandusmehhanismil põhinevat omavahendit
- Esialgne üldine hinnang:
 - Uued omavahendid on Eesti jaoks regressiivse mõjuga
 - Tegemist on liikmesriikide eelarvetulu ümbersuunamisega, mitte uute tuluallikatega
 - Suurte üle 100 mln eurose netokäivega ettevõtete tasu võib vähendada konkurentsivõimet ja on tunduvalt keerulisem RKT-põhisest sissemaksest

RAHANDUSMINISTEERIUM

Tänan!

Meelis Meigas

Rahandusministeerium, fiskaalpoliitika osakond, Euroopa Liidu poliitika talitus
meelis.meigas@fin.ee, telefon 58851443